

AZ IDEGEN VÁROS.

Regény.

XVII.

Nem Böhmingerné nyitott ajtót. Magas, szikár, hajlotthátú nő, az ujján gyűszű volt, az egyik kezében tű, cérna s megkérdezte:

— Mi tetszik?

— Bándy úrékhoz jövök.

— Tessék — csak most engedte be s utána nézett, míg végigment a keskeny előszobán s a fiúk szobájából felharsanó ordítás igazolta, hogy tényleg hozzájuk tartozik.

Gúnyos parádéval fogadták, mint mindig mostanában, ha erre vetődött. Füle Tóni ott volt, a cipőjén javított valamit, de ahogy belépett, nekiesett s elkezdte a zsebeit motozni.

— Nem hoztál semmit?

— Hogy-hogy?

— Na hallod, hát zsúrról jössz, remélem. Vagy löncsről, dinérről, dezsóné, teatre de paré, hotfolé és egyebek, nem vagyunk mi sem olyan parasztok, mintahogy gondolod. Tudjuk, hogy szoktak az urak. — Elfordult, duzzogva kicsit. — Nem gondol ez már reánk, gyerekek! Egyébként elegáns vagy, öregem, tetszel nekem — s a félcipőjét kezében tartva, visszasántikált az ablakhoz, kalapáccsal, két fával meg egy fogóval működni kezdett a cipőn.

Koncz Elek megforgatta, megnézegette előlről, hátulról.

— Ha nem tudnám, hogy földim vagy, elfogadnálak a welszi hercegnek. Barátom! ez dendi. Egy eljövendő Krúdy Gyula tárcát fog rólad írni, barátom. — Egy leopoldstadti dendi a mult század elején — nagyszerű.

Füle Tóni a cipőjét fúrta, faragta, kalapálta. Most épen felemelte s belenezett.

— Innen még szebb vagy, Áron, így a cipőn keresztül.

Füle Tóni valami csodaszert fedezett fel egy királyutcai bazárban. Egy csodagummit, amivel az ember maga talpalhatja, foldozhatja a cipőjét. Most ezt csinálta éjjel-nappal minden szabad idejében. Ahova megérkezett, ott rögtön letelepedett, elővette a tubust a gummival és nekifogott a foltozásnak. A gummit vékonyan kellett eresztetni a tubusból és meleg késsel keneketni. Ennélfogva állandó égett gummi-bűz jelezte útját, a cipője mindig rongyos volt és Bándy Bandi kiszámí-

totta, hogy amit eddig gummira költött, abból már régen megtalpalathatta volna a cipőjét.

A sovány asszony beszólt az ajtón:

— Készen vagyok, Füle úr.

— Igen, megyek... jaj Istenem... nincs megszáradva... látod, ez a baj, mindig fel kell hogy húzzam és nem foghatja jól meg a gummi — s óvatosan húzni kezdte a cipőjét.

— Hova mész?

— Ebédet viszek Böhmingernének. Ja még nem tudod. Beteg szegény. Hirtelen rosszul lett és bevitték a kórházba. Két hete. Azóta nem méltóztattál idedugni az orrodát. Most már jobban van és lehet neki enni. Kicsit gyenge kosztjuk van. Már megyek. Informáljátok öfenségét, úgy látom, érdeklődik a nép egyszerű dolgai iránt, szervusztok — s újonnan ragasztott félcipőjét óvatosan emelgetve, elment.

— Szegény Böhmingerné — mondta Bándy Géza —, majdnem elpatkolt. Kicsit meglegyintette a guta, a mentők vitték be. Ez valami rokona, ez takarít, főz, vigyáz a lakásra, de nem igen van ideje, mert varr is. Most már negyedik napja lehet bevinni neki ételt, ma Tóni a soros. Házsártos, de azért egész jó asszony. Megérdemli.

Füle Tóni még benézett, kicsit megkopott, kézománcos ételhor-dót zörgetett az egyik kezében.

— A holmimat otthagytam az ablakon, ne nyúljatok hozzá. Ha visszajövök, befejezem.

— Jól van, eredj már, mindig a vacakjait félti.

— Vacak a tiéd, szervusztok — s elzörömbölt a kék kis tálakkal.

— Hát öregem — s Bándy Bandi a vállára eresztette a kezét — mi hír a pénzvilágban?

— Ne bomoljatok már na!

A két Bándy Felekivel éjjeli őr volt mostanában, a többiek egy cipőgyárban csomagoltak. A London-park az első két év zajos üzleti sikerei után megbukott és Anzeiger úr egyelőre visszavedlett iőpincérré. A fiúk elvégeztek egy-két félévet, Bándy Géza doktorátus előtt állott. Feleki nem volt ott — a kinevezését várta a postához. Áron hetenként egyszer-kétszer — mostanában ritkábban — elvetődött hozzájuk s ilyenkor barátságosan megbosszantották.

Koncz Elek kiszólt a jegyzetei közül, a kályha mellett ült egy kis széken, a térdén írt valamit.

— Hagyjátok a fiút, gyerekek. Nem jó az ilyennel kikezdeni. A pénzarisztokrácia kezei messze elérnek.

Áron komolyan kezdett méregbe jönni.

— Ne ízetlenkedjete már na, miféle marhaság ez!

Koncz Elek letette a füzetet, felállott és lassan odalépett Áronhoz, körüljárta, gyilkos nyugalommal vizsgálta meg minden oldalról, még meg is fogta a fejét s a világosság felé tartotta.

— Tudniillik — magyarázta s a fülét vizsgálta egészen közélről —

egyszer, ha ráérek, majd ha megöregszem s bejutok valami aggmenházba, remélem, Feleki — akkor még agilis lesz és kicsinálja valahogy —, majd akkor nekiülök és megírom az utódállamokból emigráltak nagy képes természetrajzát.

— Vigyázz — kiáltott oda Bándy Géza vidáman —, vigyázz, most osztályoz!

A fiú dühösen elkapta magát — hagyjatok már békében — s leült. Koncz Elek hümmögetett, bólogatott.

— Na, Bandi — kérdezte — na? Eredmény?

Koncz Elek még egyszer végigmérte Áront.

— Diszgaj — mondta ki mint egy diagnoszt —, nem okos, nem is egyéni. Önkénytelen diszgaj — nézegette —, nem stréber, az biztos... nem, nem stréber... az alkalmakat kiaknázatlanul hagyja... nem is keresi... kicsit korlátolt. Ha a sültgalamb nem repül pontosan, ha egy félcentivel elhúz az orra alatt, akkor már ő nem kapja be.

— Na, elég legyen már!

— Na. Öreg, csak nem haragszol? Majd beteszlek a munkámba, hátul valahova, csendes helyre. Az első oldalak foglaltak. Gyönyörű példányaim vannak. A mártír például, az van az első oldalon. A szájából úgy lóg ki az elvesztett haza, mint a vad fogai közül a zsákmány. Nem tudsz neki olyant mondani, hogy ne a zágoni hegyek jutnának eszébe róla. Egyszer volt Erdélyben, nyolcadik gimnazista korában, tanulmányi kiránduláson, akkor is csak Nagyváradig jutott, de az neki elég. Apját bockorral agyonverték a büdös oláhok, anyját puliszkavágókéssel a falhoz szegezték, gyermekeiből szilvapalinkát főztek, ő maga kapott huszonötöt... ötvenet... hetvenötöt, lófarkához kötötték, kerékbe-törték, négyfelé vágták, a városkapujára kiszegezték, de megmenekült. Hál Istennek. — Az asztal sarkán ült Koncz Elek és a lábát lógázta. — Ez ott van mindenütt, ahol egy pár bakancsot vagy egy pár krajcárt adnak. Soronkívül megy be, kétszer is bemegy, háromszor is bemegy, a sógoráét is felveszi, mert az is mártír, meg az öccse, meg a bátyja egy mártírcsalád. Ez rendesen hivatalt kap a végén. — Keserúségek ültek a szájsarkában a fiúnak, ahogy ott ült s a lábát lógázta. — A második oldalra teszem, édes öregem, a rettenthetetlen hazafit. A borzasztóságos húnszittyaszékelyt... a rabonbánt, a gyulát, a Csaba édes unokáját. Hú, barátom! — ez oda lyukad ki mindig, mindig így kezdi — hú, barátom! láttad volna, milyen pofont adtam a disznó oláhnak, hetet bucskázott, barátom, húha! Ha én egyszer oda visszamegyek, húha! Kő kövön nem marad. Vér fog folyni az Oltban, barátom, tiszta merő vér. Ez roppant véres ember. Szórványosan előfordul egy hitványabb válfaja: a rettenthetetlen a hazafi, aki otthon besúgó volt. Kis krajcáros szigurancspicli, aszanprovokatőrnövendék. Ez aztán természetszerűleg egy fokkal hangosabb. Végeredményben hivatalt kap mind a kettő, szerény, rendes kis hivatalt. Van aztán még például a magas hivatalbéli, a nagyfene jólértesült. Ha megnyomod, akárhol tósztot mond,

szép, terjengős tósztot, óvatosat, mert nyáron hazamegy, birtoka van otthon a sógora nevéen, jól megnézi, kivel mit szűr össze, ezt kép nélkül hozom, mert ennek a képe nem fér el semmiféle atlaszba... eh! — s leugrott az asztról — szép menaszéria ez, barátom. Ebbe te csak pudlikutya vagy velem együtt.

Visszament a sarokba, elővette az írásait megint, többet nem szólt.

Áronban, mint mindig, ha idejött, felszakadt az a nagy, sötét semmi, amelyben vaktában tapogatódzva, egymásrahágva támolygott más jövőtlennel. Ilyenkor úgy érezte, mintha fejbe ütötték volna. Még keveset maradt, a Bándyakkal beszélt Bükk Andrisról, aki néha felkeresi őket, értelmes kölyök, mozgékony, mint a csik, kis pénzt is összeverekedett magának a borralalókból s tervei vannak. Ma elhatározta, hogy bemegy hozzá, azért elbúcsúzott tőlük. A kapun túl szembe találta Füle Tónit, nagyon vidáman jött s harangozott az üres kosztoscsészéivel.

— Fogadja tisztelem, fenség! Az öregasszony jobban van, javul. Beszéltem egy orvossal, azt mondja, lehet, hogy láburaáll. Már mégy? Szervusz. Legyen szerencsénk máskor is. Örömmel jegyezzük fel a napokat, melyekben körünkben tisztelhetjük. Üdvözetem Rocsildnak és bé nejének... ja, képzeld, a folt lejött — felemelte s mutatta a cipőjét — soha sincs idő, hogy jól megszáradjon. Hogy nem érdekel? Sajnálom, szervusz.

Lélektelenül jött-ment egész délután, estefelé Pirkauer Tibinek, az Elza öccsének adta az utolsó órát. A gyermek — amúgyis szemtelen volt — figyelmetlenkedett, az esti piknikről beszélt, amelyen ő már nem lehet ott, mert lefektetik és Áron bosszankodott, alig várta, hogy leteljen az óra.

Úgy beszéltek meg, hogy Áron ott marad s a Króhnék batyújából szintén résztvesz a pikniken. Már ilyen jóba voltak s ezt is restelte most, azok után, amiket Koncz Elek ma mondott.

Hétkor vége volt az órának és még jó ideje maradt, háromnegyed nyolc után kezdtek jönni a vendégek. Most már szívesebben ült volna a gyerekekkel s félt, hogy Elzával kell beszélgetnie. De egyedül hagyták. Elza öltözködött.

Áron ott maradt a zongora mellett s mozdulatlanul ült szemben a nyitott zongorával. Oda-odanyúlt a billentyűkhöz s halkán végigjártatta rajta az ujjait... egyszer... kétszer... s megint... egyre erősebben, határozottabban... melódiák olvadtak egymásba, összefüggő sorok bontakoztak ki és haltak el, hogy megint előbukkanjanak valamilyen más változatban... itt-ott sántikálva... majd erőre kapva, egyre tisztábban, biztosabban vágódtak ki a szerszámból... egy nagy darab motoszkált benne — egy háromfelvonásos opera —, amelyben benne legyen... benne legyen a Koncz Elek albuma... a sötétség, mely mögötte van... a világosság, mely kell hogy legyen valahol... de hol? hol? hol?!? Benne legyen az Olt csacsogása... a Maros mor-

gása... a Szamos osonása, a Hargita lejtőinek zöldje... a villám, ahogy elhasít a csíki hegyek felett... a mennydörgés, ahogy végigrobog... egyszer állott Sinka felett a havason szikrázó, pompázatos napsütésben... a Neco felől jött a vihar, hűvös jószagokat hajtva maga előtt... jött a fergeteg... szurokfekete felhőkben villámokkal bélelve jött, jött... már ott volt... elfogta a napot, zuhogott az eső, sűrű, nagy, kövér cseppekben a setétben s már rohant is a felhő, gomolygott alá — volt egy perc, hogy a feje felett már kék volt az ég, olyan derült, mosolygó kék, mint a Marika szeme s derékig még felhőben állott fekete, vastag felhőben... de elrohantak a fellegek... most övig, most térdig, bokáig s hopp, már nincs sehol! Hahó! vágattak a fellegek... már a patak is idecsillog... alant messze mennydörög... előtte a levágott tőkén egy pillangó szárogatja magát, fakó, kis pille... paraszt pille, amilyen erre megterem... a cifrábbak, azok lent élnek a völgyben, kövérek, százsínűek, ez csak amolyan kis sárga jószág, szárogatja magát s megy tovább... — hogy ez mind benne legyen, mind, mind az utolsó hangig, hogy bőgve verjék a mellüket, a bölcsködők, a cinikusok s a pimaszok, a kétpofára harácsolók, a temetőbogarak.

— Ábrándozik, kedves Mester? — Salgó Bella, a kövér lány a vállára tette a kezét bizalmasan. Áron megfordult.

— Á... izé... vagyis kezit csókolom — felállott —, itt üldögélek, pötyögtetek.

— Áhá — s roppant közvetlenséggel mondta, mintha csak most folytatná a multkori beszélgetést —, na most nézze meg, hogy csúszik a Ghyssa Spiegleréről. Itt lesznek a Landauerék — s jelentősen felhúzta a szemöldökét.

... Landauerék... Spiegler... Ghyssa csúszik... kicsit össze kellett hogy szedje magát a fiú, de a lány nem várt választ.

— Egyikkel húzza a másikat ez a Spiegler. Valahonnan csak kinéz neki egy rendelő. Vagy Króhnéktól vagy Landaueréktől. Jelzem a Ghyssa, ahogy én nézem, átlát az egészen és segít neki srófolni Landauerékat. Maga itt is házitanító?

— Igen, zongorát tanítok.

— Maga kezd divatba jönni. Mit fizetnek? — Nagy nyugalommal kérdezett mindent s szedte magába az adatokat. Áron megmondta.

— Na elég smucig banda, mondhatom. Hiába, az öreg Pirkauer világléletében handlé marad. Hát magának mi a véleménye?

— Hát Istenem, alig ismerem Pirkauer urat.

— Szerencséje. Jó zongora ez, mondja?

— Elég jó.

— Vehetnének már egy újat, nem lenne semmi bajuk — a ház már mozgolódott, cselédek osontak át a szobán, Salgó Bella vizsgálgatta őket — tudja — azt mondta —, megnéztem az imént az ezüstjüket. Egy új garnitúrájuk van, negyvennyolcszemélyes. Vadonatúj. Először is nem vagyok hülye, a kezembe veszem azt a holmit, meg-

mondom, hogy új-e, vagy nem. Új! Tudja mi a monogramjuk? En, er! Neumann Riza! Az asszony a leánynevét graviroztatja bele, érti? Elhiszem én neki, hogy ez a negyvennyolcszemélyes ezüst a staffirungjában volt? Egy frászt hiszem el neki.

Kicsit várt s hogy a fiú nem felelt, folytatta :

— Tud ez a gyerek valamit? — s a zongorára intett.

— Halad meglehetősen.

— Nana. Mert az anyja azt hirdeti, hogy zseni. Hogy egy új Mozart nevelkedik itt a maga keze alatt. Pont Mozart. Ezt fogta ki magának valahol. Épúgy mondhatna Wágnert, sőt Rodint, esetleg Michel Angelót is. Az átlagintelligenciával kicsit gyengén állanak a Pirkauer-házban. Magának mi a véleménye?

— Hát, úgyebár, jóformán alig érintkezem velük, inkább a gyerekekkel, meg Elzával.

— Elza. Az is megéri a pénzét. Tudja, hogy az intézetből eltávolították, mert kikezdet a pedellus fiával? Az Elza egy liba. Magának mi a véleménye?

— Én... igazán nagyon keveset érintkezem velük, inkább Tibivel vagyok, úgy-e, őt tanítom.

— Tibiből nemzetközi szélhámós lesz! — állapította meg ellentmondást nem tűrő hangon a kövér lány. — Ez a gyerek terhelt. Tudja maga, hogy lopja az apja pénzét? Igen, állandóan lop, sőt holmit is lop és más csirkefogókkal eladatja a Teleki-téren. Mit gondol, mi lehet ebből a gyerekből?

Szerencsére Uhlenderék jöttek, majd még két-három család és Salgó Bellát elsodorták.

Króhnek félkilenc után érkeztek. Ghyssa jókedvű volt és kedvesen kötekedő. Mint régi jópajtás, úgy csatlakozott rögtön Áronhoz. A lány beszélt, beszélt, nem kérdezve, inkább úgy konferálva vezette végig a lakáson. Áronból tünedeztek a délután felszedett morcos rosszkedvek.

— Hopp — mondta Áron egy csukott szárnyas ajtó előtt s megállott. Az öreg Pirkauer dolgozószobájába vezetett az ajtó.

A lány nevetett.

— Csak jöjjön egész bátran. Ne féljen, én itt itthon vagyok. Ha akarok, kimegyek a konyhába, benézek a spejzukba. Bennem még az öreg Pirkauer is tiszteli a bolondot, akivel nem jó kikezdeni — benyitotta az ajtót és maga után behúzta a fiút —, hát most nézzen körül, aztán majd beszélék.

Pirkauer dolgozószobája lenyűgözően imponáló volt. Nehéz diófaburkolat fedte a szinte komoran sötét szőnyegektől, a mennyezetig itt-ott enyhítve egy bronz villanykarral. Az egyik falat teljesen fedte a beépített könyvszekrény. A fürdőkádméretű börszékekből szinte érzékelhetően áradt a hatalom szaga. A roppant íróasztalon a márványtintatartó mellett három toll állott csillogón és vadonatújan, a kézi-

munkával, dúsan hintett bőrmappa itatója egyetlen tintapecsét nélkül világitott, mellette aranyos markolatú, cizelált, gyöngyházberakásos penge.

A lány szeme nevetve síklott végig a holmin. Odaszaladt, levágta magát az íróasztal előtti bőrszékbe s felpöckölte a tintatartó fedelét.

— Ebből a tintából még soha senki nem írt ki egy annyit se, mint a körmöm feketéje, legkevésbé az öreg Pirkauer — s diadalmasan nézett Áronra. — Ez nem Pirkauer bácsi! Ez a néni! Vakparádé! Ebbe a székbe soha nem ült senki, ezt a pengét csak a szobalány használja arra, hogy néha egy ronggyal letöröli! Egyébként szép kis holmi. A könyvszekrényt soha senki nem nyitja ki, itt minden úgy van, ahogy a lakberendező beállította. Ezek a dupla wertheimzáras fiókok, itt ni — s belerúgott az íróasztal oldalába —, ezek üresek, kacagjon már maga is. Jaj, ne gondolja, hogy Pirkauer bácsi egy értéktelen trotty... á! Pirkauer bácsi a félténivaló feljegyzéseit a mellényzsebében hordja. Vagy egyszerűen nem jegyzi fel, ami még egyszerűbb és biztosabb. A gyárában van neki egy akkora asztala, mint ennek a negyedrésze, egy koszos, kis vacak asztal. Egyszer voltam kint Elza után — az egyik lába rövidebb, az alá minden reggel sajátkezűleg beteszi azt a szivarvéget, amit a reggeli után elszívott. Tapéta, szőnyeg, burkolat, semmi! Ingujiban ül az öreg és még csengője sincs. Ha kell valami valakitől, kiordít: Schwarc úr, Kardos úr, így meg amúgy. Ha fontos megbeszélőnivalója van, akkor beteszi az ajtót, megfogja a felet a gallérjánál, behúzza a vaskályha mellé a sarokba és ott susog vele. Itthon meg áll egy akkora dolgozószobája, hogy lovardának elég lenne. Egyvalaki veszi hasznát: Tibi. Az bejár ide, lopkodja ezeket a ménkű nagy szivarokat és a kerítésnél kidobálja a barátainak. Sőt, a multkor rajtacsíptem, cérnát köt rá, úgy dobja ki s ha valaki utánakap, visszarántja. Jelzem, az ötlet nem rossz, de ehhez nem kell egy ekkora dolgozószoba. Most jöjjön, nézze meg a Pirkauer néni vitrinjét.

Mert vitrin nélkül nincs boldogság — magyarázta, míg a szobán végigmentek —, a vitrinbevalót Pirkauer mama személyesen gyűjtötte, abban semmi része nincsen semmiféle lakberendezőnek. Nézze — eléje guggolt —, kis csésze, nagy csésze, még nagyobb csésze, zöld üveg, piros üveg, lila üveg, tudja: a rettentő naivitásában van az érték. Egyébként öt krajcárt nem ér az egész... porcellánballerina csipkeszoknyával, Arlequin gitárral... velencei üvegreklám, ezt úgy adják ott, mintahogy itt a markába nyomnak az embernek egy tükröt, egy papírlegyezőt, hogy ikszipszilon és társa Teréz-körút ennyi, telefon ennyi meg ennyi. De az aranyos Pirkauer mama nagyon nagyra van a vitrinjével, amint már tapasztalta talán.

Áron egy kis asztalról könyvet vett fel, csinos kis fehér kötetet. Balzac Cadignan hercegnő... a lány odaugrott... — tegye le, tegye le az Istenért, jöjjön, jöjjön csak. Nem itt kell azt nézni, hogy mit olvasnak, ojjé! Praksziszom van nekem ebben, nem hagyom magát félrevezetni... jöjjön csak.

S vezette újra végig a szobákon, itt-ott találtak vendégekkel, egy sarokban Landauer Bea és Elza álltak. Elza utánuk is szólt, de a lány csak a kezével intett, hogy hagyja. Egyenesen a hálószobába vitte Áront. Az éjjeli szekrényhez szaladt és diadalmasan megállott.

— Na?! Ez az! Ezek vannak tényleges használatban. A többi csalétek.

Belemarkolt a kupacba, sárga és piros füzetek rebbentek szét: Híradó regénytára. Az orvos titka... Ártatlanul a börtönben... Lisette szerencséje... Hús Fillérért A Legjobbát-sorozat... New-York mélyéből... A Kilencujjú bandita szerelme... A lilatrikós hölgy... valahol a nevét kiáltották... Ghysssa, Ghysssa! — lecsapta a holmit, Áront kézenfogta s kiszaladt a szobából — gyerünk, gyerünk, kezdődik a kosztolás.

A vacsora kicsit nehezen indult. Valahogy a társaság volt rosszul összeválogatva. Üzleti jóbarátok jöttek össze, idősebb urak és feleségeik, fiatalság alig — Ghysssa, Elza, a Landauer-lány, Salgó Bella, Áron, Spiegler doktor nem jött, telefonált valamit, hogy később jön — egymást kínálták a sokféle összevissza holmiból, a háziak meg a magukét s egy nagy és kínos szünet után Pirkauer néni teleszájjal mondta:

— Olyan kedélyes dolog egy ilyen piknik!

— Ó igen — mondta a sovány, erőscsontú Landauerné —, mi nagyon szeretjük az effélét, én és az uram, úgy-e, Arnold?

A férfi bólintott.

— Úgy van.

— Az én Arnoldom nagyon szereti a hideget.

— Miksa is. Jó is az. És annyi mindenfélét lehet igazán és oly kedélyes.

Ghysssa odasúgott Áronnak:

— Ennyi kedély egy rakáson már szinte sok.

Negyedtíz után jött Spiegler. Tényleg fáradt volt s ezt még affektálta is, mozdulatokkal aláhúzta, hangsúlyozta.

— Csókolom kezüket, jó estét kívánok. Ezer bocsánat, egy sürgős operációm volt, egy vakbél, egy elgennyedt vakbél, nem várhattam vele joggal, a mentők hozták be.

Landauer Bea mellett hagytak neki helyet, szalvétát kerített a nyakába s enni kezdett.

— Hja — és élénk, kicsit szemtelen szemeihez nem állott jól, ahogy mondta —, a kötelesség mindenekelőtt — s Landauerre nézett. — Bent volt a tanársegéd — az asztal végén Ghysssa beszélt valamit s elhallgatott, bevárta az első teljes csöndet, akkor folytatta túlhangosan — bent volt a tanársegéd, de a hozzátartozók könyörögtek, hogy én csináljam — jó étvággyal evett, szabdalta a húsokat — sírva könyörögtek, összetett kezekkel. Kicsit zsénben voltam a kollega miatt, meg nem akartam várakoztatni, de mit csináljak? Egy tizennyolc-

éves fiú, gimnazista, ha reggelig hagyom, meghal. Egészen el volt gennyesedve, a hashártya is megtámadva.

Elfogulatlanul és egészen könnyenjövvő természetességgel mondta, de páran, az öreg Pirkauer, Krohnné s Landauer Bea is undorodva tolták el a tányért.

Spiegler azonban egy kis élénkséget hozott az asztalhoz. Kórházi históriákat mesélt nem minden humor nélkül s szóval tartotta a társaságot.

Ghyssza és Áron vacsora után is együttmaradtak. A társaság eloszlott kis kártyaasztalok köré s a lány felkacsintott rá, mint egy cinkosra.

— Jól mulatott? Kedélyes dolog egy ilyen piknik, mi? — s Pirkauernét utánozta — roppant kedélyes. Piknikre azok járnak, akiknek nincs semmi beszélőnivalójuk. Elvégre jöhetnének étkezés után, vagy éppen vacsorára is, nem? Így egy ideig van mit beszélni mégis. Ki szereti a hideget, ki nem? Ki szereti a füstölt nyelvet, ki nem? Az ugorkasalátát és így tovább, ó! Beszélni csak a fiatalok tudnak, ezek el vannak használva. Az előttünk levő generáció megszerezte a pénzt, de élni nem tud. Élni csak mi kezdünk tudni. Hanem hagyjuk. Csinálnék egy párti römit, de meg kellene zavarnom a Landauer-Spiegler kettőst és én tapintatos vagyok. Salgó Bellára pedig nincs gusztsusom.

— Csináljunk hármashban Elzával egyet.

— Elza feltétlenül idehozza a kövéret a nyakunkba, mint jó házikisasszony. Hagyjuk.

A Landauer-lány és Spiegler egy sarokban teát ittak sok rummal és nagyon komolyan beszélgettek. A Landauer-lány általában mindig nagyon komoly volt, Ghyssza szerint olyan buta, hogy már-már orvosi kezelésre szorul. Spiegler láthatólag erőlködve görgette tovább a társalgást és míg kínos erőfeszítéseket tett, nehogy elaludjanak mindketten ott a sarokban, néha ha egy-egy nevetést hallott, felcsillanó szemekkel és leplezetlen kívánczósággal mosolygott feléjük.

— Spieglernek honvágya van utánam — állapította meg Ghyssza.

Áronnak az a vasárnap délután motoszkált a fejében s azt kérdezte:

— Hát miért nem jön ide? — és azt hitte, hogy valami egészen jelentőségteljeset mondott.

— Miért jöjjön ide?

— Hát ha maga itt van . . . miért van ő most ott? Azzal a lánnyal? Ez még mindig nem volt elég világos, de Ghyssza megértette.

— Ja? A kövér mesélt talán valamit? — s Salgó Bellára intett, aki a Pirkauer-Landauer pártinak kibicelt, de a szemei körbejártak mindenfelé, mint a világítótorony lámpása — á! Spiegler . . . buta az énhozzám — s egyáltalán nem volt kellemetlen, ahogy ezt mondta — buta gyerek a Spiegler doktor és tudja, nem olyan buta, hogy tanítani lehessen, mint például magát.

Áron elvörösödött, a lány a kezéhez kapott.

— Na, nem úgy értem, na. Ne haragudjon, igazán csak... hát szóval maga más és Spiegler megint más. Egyébként lehet, hogy jó sebész, azt mondják jövője van, engem nem izgat, szeretném, ha elvinné a Landauer-lányt. Kapna egy rendelőt és egész rendes pár lennének. Na ne utálatoskodjon, mert én haragszom meg. Hogy Spieglernek tetszem, hát elég természetes, nem? Igazán egészen csunya kis álszemérem volna, ha lesütném a szememet és irulnék-pirulnék, érek én annyit, hogy egy ilyen doktor Spiegler Ede belém akadhasson. Elvégre magának is tetszem, nem?

Áron még vörös volt, de a szeme tisztult, ahogy nézte a lány fölényes kis arcát, finomvonalú okos száját, egészen közel hajolt és azt mondta :

— Nagyon !

A lány elkomolyodott egy pillanatra és odébb húzódott.

— Na látja — mondta aztán —, hát akkor rendben van s nevetett.

Egész este alig váltak el egy percre. Gyhyssa az anyjához ment valamiért és Salgó Bella már odaimbolygott.

— Na — súgta — mit mondtam? Mi van a Spieglerrel? s jelentősegteljesen hunyorgatott. — Figyelje csak a fejleményeket s visszament kibicelni.

Ghyssa nevetve csóválta a fejét, hogy visszajött.

— Mit akart ez a tehénke? Ellenem intrikálni? Ha nem volna olyan puha, már rég felpofoztam volna. De utálok hozzányúlni. Anyus azt mondja egyébként, hogy ne pusmogjunk már annyit együtt, hívjuk ide Elzát. Tudja, maga nem párti. Hát teljék kedve. Elza ! Mesélj valami hülyeséget.

Elza készséggel jött, leült velük és mesélni kezdett.

XVIII.

Korán volt még, féltizenkettőre beszéltek meg Ghysszával, hogy akkor várja a Rákóczi-út sarkán. A leány felveszi az autóra s kísérlje el bevásárolni egyetmást. Betért a Nemzeti Tejivóba. Ide szokott most bemenni néha délelőttönkint. Otthoniakkal találkozott itt, zilált emberekkel, színészekkel, festőkkel, egy-egy zenésszel, íróval, akik asztaldöngetve néha maguk vallották, hogy érvényesülni jöttek Pestre, befutni ! S közben kis kávékat, joghurtokat fogyasztottak és várták — a levegőt. Ifjú titánok voltak ezek végeredményben, de a szónak, ahogy Vitnyédi, a festő fogalmazta egyszer — a szónak teljesen új, átgyúrt, háborúutáni értelmében.

— Mert kérlek szépen édes öregem — mondta — a háború előtti, a kilencszáztizes évek ifjú titánkodása aranyos, édes, kedélyes valami volt. Csöpp rummal kevert, sziruppal édesített szivárványos pohárban szalmaszállal szervirozott limonádé. Ez volt. És művelői — s egy paraszti mozdulattal megcsavarta mind a két kabátujját, mintha birkózni

készülne — a művelői édes öregem, lelkes koravének voltak, húsz évtől — lejjebb. Tizenhét, tizennyolc éves gyerekek. Kis pénzeket kaptak a jó vidékről, a romantikus lelkű tantiktól, harisnyacsücskiből . . . vagy hajnaltájon meztlábba vetkőzve óvakodtak át az édesapa ágya előtt, estére aztán megint megszerezték azt a bizonyos forintot és következő hajnalig megint újjászülték a világot. Így történt. Aztán a férgese elhullott itt-ott, megmaradt a bankban, lett belőle cégvezető, átvette a papa boltját, benősült, aki meg érték volt, hát az tényleg megfutotta a maga útját! Komolyan nem éhezett senki végeredményben, hacsak szánt-szándékkal nem, művészi kíváncsiságból. Hogy hadd lám milyen? Na most öregem — és Vitnyédi Ferkó, a festő, ismét megcsavarta a kabátujját. — Most nézzetek meg például engem, ha magatokat nem meritek megnézni — s markáns, kemény férfifejét, ahogy felvetette a márványsztal felett, szinte belecsikordult a nyaka. Szép barnára cserzett fej volt ez, a homlokát az orra felett egy mély rövid ránc osztotta pontosan kétfelé s zöldes szeme sarkából finom pókhálóvonalak futottak szerte. — Nézzetek meg! Ma én ifjú titán vagyok. Bohémgyerek! Reményteljes fiatalság! Harmincnégyéves vagyok egyébként! Na! És nem ez az utolsó baj! Dehogy! Hiszen ki veszi észre? Senki! Senki a világon! — Pszt — szóltak neki — halkabban. — A fiú lehalkította a hangját és így suttogva még dühösebbnek látszott. — Édes öregem, az irodalom nem vette tudomásul ezt a közbeeső pár kis esztendőt. Az irodalom még ma is a húsz év előtti ifjú titánt, a kedves bohémet, a könnyelmű múzsafit írja szerte darabokban, regényben, novellákban, krokikban illusztrálja lobogó hajjal, csokornyakkendővel, amint abszintot iszik. Mi az az abszint? Aludttejet iszom és mérget nyelek hozzá, ebatta! Hol van a csokornyakkendőm hé — s megrángatta a gallérját —, sose volt nekem csokornyakkendőm! Elsikkadt! Elsikkadt ott, ahol a tiéd, meg a tiéd, meg a tiéd — s körbe bökdösött a fiúkra — ma mi vagyunk az ifjú titánok. A hátunk mögött háború, Volhinia, vagy Doberdó, orosz fogság, szökések, Kína, Japán, kalózkodások, összeomlás, forradalom, ellenforradalom s a jelen — ez! S a jövő? sehol! Soha fiatalság értetlenebbül, kidobottabban, gyalázatosabb egyedüllétben nem élt, mint mi! Soha a közepes tehetségtelenség hatalmasabb falat nem épített a fiatalság ellen, mint most és soha, de soha nagyobb szüksége ennek a rongyországának nem volt a fiatalságra, mint most!

Ilyen beszédek estek a teживóban — kis csésze kávé mellett —, ahova Joó Áron benyitott ezen a délelőttön és éppen Vitnyédi Ferencet találta az asztalnál.

— Jó, hogy jössz fiú, Bence Pista írt Aradról — s odaadta a levelet —, olvasd csak el.

Bence Pistát tulajdonképpen nem ismerte, csak Vitnyédi beszélt róla párszor, hogy tehetséges ember, költő, pár szép verset írt, Aradon ujságíróskodik.

A levélben az volt, hogy Pestre akar jönni.

Lehet — írta —, hogy sikerül valamelyes kis összeget biztosítanom magamnak, körülbelül havi hetven-nyolcvan pengőt, itteni lapok révén, de az is lehet, hogy nem. Mindegy. A helyzetem ez nem változtat, decemberre legkésőbb ott akarok lenni. Megkérlek, te mégis ott vagy a forrásnál, nézz körül egy kicsit, hogy mit csinálhatnék. Nem élet ez itt öregem, az emberben meghal minden és az évek elszaladnak. Elvégre megvolnék itt rendesen, de egyszer már csinálni is kell valamit. Ez a poshadás már sok. Irjál Fejes Albertről, mi történt vele? Úgy eltűnt, hogy nem tudok róla semmit.

Áron visszaadta a levelet. Vitnyédi belenézett.

— Hát mit szólsz hozzá? A jó vidék, mi? Nekik legalább az illúzióik megvannak még. Ha azt írom neki, hogy : édes fiam maradj ott, ahol vagy, akkor azt hiszi, hogy irigylem tőle a falat kenyeret. A forrásnál vagyok! Hahaha, na egyszerű! Sok neki a poshadás... meg, hogy Fejes Albert... Ez egész jónevű színészgyerek volt odalent, szintén nem bírta a poshadást. Nem volt maradása sehol. Tegnap beszéltem vele, nagyon boldog. Elsejétől kuplékat énekel az Eldorádó moziban, Teleky-tér, József-utca sarok. Nem bír magával, úgy oda van. Mutatta a kuplóját : a Sáme Sáme Sámelesz... bumm!... és mutatta, hogy mikor odaér : bumm! akkor ugrik egyet és a levegőbe bök a mutatóujjával, hogy ez kitűnő, ez nagyon hatásos. Ez történik Fejes Alberttel! A másik meg csodálkozik odalent, fatornyos falujában, hogy nincs vezércikk róla sehol. Ezekben az embereken ott lent még mindig él a legenda az irodalmi főpincérről, aki lóversenytippeket ad fiatal kezdőknek, a szőrösszívű kiadóról, aki egyébként drága jó ember, kedves kövérkés bácsi, az utolsó pillanatban menetrendszerű pontossággal befut az előleggel. Hagyjuk...

Abban állapotok meg, hogy Vitnyédi ír Bence Pistának, írjon meg neki mindent őszintén, aztán — elvégre mégse lehet bevágni előtte az ajtót — írja azt, hogy ha ezekután még mindig van kedve és bátorsága, hát jöjjön.

Egynegyed tizenkettőig üldögélt Vitnyédi Ferkóval, akkor elváltak s szépen lassan, lesétált a Rákóczi-útig. Fél-tizenkettő előtt pár perccel jött a leány a kis szürke kocsin, meglátta a fiút és már messziről integetett, megállott pillanatra — maga vezetett — s Áron felszállott. A leány olyan kacagós volt, alig bírta magával.

— Jaj — nevetett — jaj Istenem már jó, hogy itt van, magamban nevetgélek itt — és apró kacagások estek ki belőle — tudja, megjött Dolfi bácsi Prágából, már beszéltem róla, hát olyan cirkusz van otthon, hogy csuda. Már felfordította az egész házat. Ernesztin nénivel — s döcögött a nevetéstől — Ernesztin nénivel úgy összeveszett, hogy pofonokat ígért neki. Pofonokat Ernesztin néninek! Elájult, bizony Isten. Eldült, mint egy zsák. Persze fotelbe. Mindég fotelbe ájul. Nagy prakszisa van, ezt már gyerekkoromban is csodáltam benne.

Már befordultak a Belvárosba, de Ghyssa tovább hajtott, át a hídon.

A Horthy Miklós-úton mentek le a Köröndig.

— Múlik az idő — mondotta a leány és visszafordult. Benézünk a Holczerhez, nem hiszem, hogy veszek valamit, csak egy kicsit beszagolunk, ja és aztán egy cipőt kell vennem, egy házicipőt, ehhez itt — s a retiküljére intett — mintát hoztam, vegye csak ki.

A fiú kinyitotta a táskát s a kis olló, puderes szelence, kölnis kis tartály, ruzs és egyebek közül egy csík halványsárga selymet kapart elő.

— Szép? — kérdezte a leány — ez egy pizsama, ehhez nézek házicipőt, tetszik? Mit hümget, vagy tetszik, vagy nem? Tetszik, na jó, tegye vissza. — A hídhöz értek, de a leány tovább hajtott. Bemegyünk Auguszthoz, falunk valamit, csak úgy állva, maga nem éhes? — én nagyon.

Szép volt, kedves és egészséges, erős, ahogy leugrott és beszaladt, két mignont evett gyorsan s Áron is egyet, akkor a leány fizetni akart. Hármat.

Áron rászólt.

— Hagyja.

— De nem.

Áronnak elfutotta fejét a vér, durván odaszólt a kisasszonynak.

— Három mignon! — s kicsapta a pénzt az asztalra, nem finoman, nem úrimódon, csak úgy, ahogy a kocsmába szokás és felállott.

A leány ülve maradt s felnézett rá mozdulatlanul. Már kínos volt a helyzet és Áron is visszaült. A leány akkor csöppet elmosolyodott.

— Csak nem sértődött meg? Nézze — suttogott, már felfigyeltek páran a jelenetre — hát elvégre jóbarátok vagyunk. Nem? És az se titok, hogy nekem több pénzem van, mint magának, először, és másodszor: én akartam bejönni, mert magának eszébe sem jutna ilyenkor mignónt enni, igaz?

Olyan becsületesen s komolyan, jószándékkal érvelt, hogy nevetni kellett.

— Na jó — s felpattant —, hát menjünk, későn van, a legközelebbi számlát én fizetem.

— Ejnye a kölyök mindenét — ahogy kiléptek, hát egy kis csibész, öt-hat éves forma, ült a nyitott koci ajtaján átmászóban, mint egy kerítésen, félmezitlábbal már belül a maszatos öt ujja nyoma ott éktelenkedett a lakkozott ajtón, messzebb még négy-öt magafajta kölyök nézte a vakmerőt s a gyerek hős voltának teljes tudatában, de kis óvatos szeppegéssel figyelve a cukrászdát, épen be akart lendülni az ülésre, a leány odaugrott s nyakonvágta — nézd csak, szemtelen kölyök, mindjárt odaadlak a rendőrnek! — s visszanézett Áronra.

Áron a gyereket nézte s az autót, a nagyon csinos, nagyon tiszta kis sűrke kocsit, a leányt, ahogy állott, trenskóban, nézte hosszúujjú

kesztyűs kezét s a kölyök lilára dermedt pucér lábát. A leány elkapta az Áron tekintetét, percig tétován állott, aztán lehajolt a gyerekekhez.

— Na, ne félj! Akarsz autózni? Ül be — s kinyitotta az ajtót — na gyerünk, ülj be!

A gyerek, akin semmi öröm nem látszott, inkább félve kapaszkodott fel az ülésre, merev mozdulatokkal húzva be magát s egy ijedt pillantással búcsúzott a társaitól, akik bambán szipogva, álltak a járda szélén.

Egészen Pestig nem beszéltek. A hídon innen a leány hátranézett s elnevette magát.

— Nézze, hogy feszít az utasom.

Áron is hátranézett. A gyermek egymásra vetette a két lábát, hátradől s roppant komolysággal ült a középén.

Holczernél állottak meg s Ghyssza mondta a gyerekeknek:

— Te vigyázol a kocsira. Majd aztán visszaviszlek Budára. Ne nyúlj semmihez.

A gyerek bólintott s felállott.

Félóráig elüldögéltek odafenn, Ghyssza eljártatta maga előtt a modelleket, nem vett semmit.

— Hát menjünk — felugrott —, ó köszönöm, nagyon köszönöm, majd még benézek igen, szükségem lesz pár dologra, jónapot, jónapot.

A gyerek ott gubbasztott az autóban. Ghyssza elhajtott Augusztig, cipőért nem ment. Hogy megállottak, a gyerek ki akart lépni. Ghyssza hátrafordult.

— Hol laksz tulajdonképen?

— Ott né. Ott a sarkon.

— Hát méltóztassál csak visszaülni. Majd hazaszállítalak.

A sarkon piszkos, egyemeletes ház előtt, pár gyerek állott, maszatos csibészek, a fiúcska leintett nekik büszke boldogsággal.

Ghyssza is kiszállott.

— Hogy hívnak?

A fiú értelmesen a szeme közé nézett.

— Engem, Kurina Józsefnek.

— Na Kurina József, hát mi a te apád?

— Hát vici, meg egyéb.

— Itthon van?

— Nincs.

— Hát ki van itthon?

— Az anyám.

— Hívd ki.

A gyerek elszaladt. Sokáig odaült.

— Nem meri kihívni — mondta Áron —, biztosan nem meri. Gondolja, talán mégis valami baj lesz.

— Nézzen be. Vagy várjon csak, bemegyek én is.

De már jött az anyja, alacsony fekete asszony, sovány, foghíjas. Gyanakodva megállott a kapuban, köszönt félszájjal.

Ghyssza odalépett és — nem tudta mit mondjon. A retiküljéhez nyúlt.

— Nézze, izé, asszonyság, vegyen a gyereknek cipőt — nagy bankót nyomott a markába — jónapot — megfordult s felült. Az asszony hálálkodott valamit, de ő már nem hallotta.

Végig az úton egyetlen szó sem esett közöttük. Az Oktogonnál mondta Áron :

— Én itt leszálok, ha megengedi.

Ghyssza a járdához hajtott, megállott. Kezet nyujtott.

— A vizontlátásra.

Már megfordult, hogy megy, mikor hirtelen visszanezett.

— Azért mégis meg fogom venni azt a cipőt. Ha ma nem, hát holnap. És egyebet is. Mi? Nem a maga kedvéért adtam, tudja? Nem magának csináltam. Persze, hogy megfogom venni. Én nem tehetek róla, hogy nem vagyok Údvhadsereg néni. Az nekem nem áll jól. Idegesen babrált a volánon — maga pedig számár! — És elhajtott a járdától.

Áron utánanézett a kis szürke gépnek, ahogy eltűnt az Andrássyúton. . . . Ő is valahogy így jutott erre az autóra, ilyenformán, egész véletlenül . . . ő, meg ez a Kurina Jóska, a vicigyerek . . . majd kap borraivalót ő is és leteszik valahol . . . A kis szürke gép már eltűnt.

XIX.

Egy hete nem volt Krohnéknál. Azóta, hogy ott az Oktogon sarkán elváltak s a kis szürke autó elkanyarodott, le az Andrássyútra, azóta került Ghysszát. A leckéit ellátta s ami ideje maradt, a fiúkkal töltötte, meg Péterffyékhez járt s a Nemzeti Tejivóba búsulni a búsulókkal. Bükk Andrist is felkereste ; hosszú levelet írt haza, külön Ágnesnek és külön Péternek is. Utóbb egyre jobban, egyre mélyebben távolodott hazulról s mindentől, ami otthoni. Ritkábban írt s így Ágnesék is csak egy-egy lapon ha kérdezték : «Mi történik veled, írd rendesen mindenről». De mostanában hirtelen nagy, erős kívánczossággal nyúlt ki Erdély után s görcsös mohósággal kapott el mindent, ami a multjával összekapcsolhatta. A mamukára is sokat gondolt ezekben a napokban csendes szomorúsággal.

Bükk Andrist háromszor is felkereste egy hét alatt s Áron apró részletességgel elmeséltette magának, hogy mit akar tulajdonképen, mert nagy tervei voltak a gyereknek. Egyébként megfiatalemberesedett, megvállasodott s csepp bajusz került az orra alá, vékony, kesé bajusz, azt pedergette s tele volt mozgással, étellel.

— Hát tudja, úrfi, — mesélgette nagyhangon — tavasszal tán együtt lesz a pénz, ami kell, akkor betársulok ezzel a Makoveckivel, ezzel, aki portás itt az Exelsiorban, ezzel csinálunk egy tejivót. Csak

kicsit, itt bent a Józsefvárosban, négy-öt asztalkával. Reggeli, ebéd, vacsora, minden, csak szerényen persze, abonánsokkal; hó! nagy ismeretsége van ennek, meg én is ismerek már sokat itt, nagyon sokat. Úgy fog az menni, mint a karikacsapás. Az kell most. Úgy nőnek ki most az ilyenek a föld alól, mint eső után a gomba. Hát hogyné, sze' maholnap nem főz senki otthon, tessék elhinni. Két üzlet megy manapság: a pékség meg az ilyen. Kenyér mindig kell s mindig több, de igazán. Szegény ember, ha egyebet nem is eszik, kenyérral megtömi magát. Meg az ilyen étkezde. Az igen. Mert az nem úgy van, mint volt előttünk, hogy aki megházasodik, hát annak lakása, konyhája van, aztán elkezd élni. Á! Majd mindenki kosztolni jár. Mert az asszony is dolgozik meg az ember is, igaz? Ilyen világ van. Meg hónapos szobában laknak, mint a diákok, hát étkezde az kell. Ez a Makovecki ügyes ember, csak sokféle hájjal kengették, az igaz. De a körmére nézek én, nem ijedek én meg egy ilyentől, dehogy ijedek.

S Áron hallgatta, kicsit idegenül, érdektelenül, mint ahogy nem egyszer Péterffyék mondanivalóját is hallgatta, mindenáron odafigyelni akarva, magára parancsolva az érdeklődést. Erőlködve, mert hiába, hiába, míg Péterffy Tamás bajait, panaszait, elégtelenségét vagy akár csendes adomáit elmondta, míg a leány beszélt kedvesen és egyszerűen az ő dolgaikról, jövőről és multról, könyvekről, melyeket olvasott vagy melyeket szeretne olvasni, — ő elvágott innen. Most már önmagában is nyíltan és őszinte erővel vágyott Ghysza után, aki hiányzott minden százoldalú szeszélyével, raffinált szójátékai-
val, sok-sok finomságával, az egész fűszeres, csípős levegővel, amelyben él — hiányzott! És hiába menekült, hiába, mert folytonosan összehasonlított és soha több időt nem töltött a lánnyal, mint most ezen a héten.

Egyszer délben bement a mosodába. Hangos jókedvvel, hejehujázva állított be: Van-e valami munka? Hadd segítsék! Hát Tamás bácsi nincs itt? — Nem, nem volt ott Péterffy Tamás, ágynak dőlt. Gyakran megesett ez mostanában. Nagyon legyöngítette a betegsége s kivált így pénteken már előre lefeküdt, hogy a szombati munkát jobban bírja. Vasárnap aztán megint feküdt.

A leány ott állott a pult előtt és valami fehér ruhákat hajtogatott. — Ó, — mondta s kis gúny is érzett a hangján — dehogy engedném egy ilyen nagyságos úrnak, hogy ruhát vasaljon. Dehogy engedem, dehogy, tessék helyet foglalni, kéremszépen — s megfujt egy kis fehér hokerlit, le is törölte a kötényével. — Tessék parancsolni.

Áron nevetett, erőlködve, bántotta a csúfolódás; levette a kabátját, felakasztotta a rendes szegre, egyenesen odament Flokihoz és bekapcsolta.

— Munkát akarok — s körülnézett.

— Tessék parancsolni, — sürgölődött a lány s odatett néhány zsebkendőt — tessék, ha már ilyen demokratának tetszik lenni. Különös passzióik vannak az uraknak.

Kicsit felmelegedtek. De nem volt ez rendes dolog. A lány háttal állott, úgy féloldalt — folytatta a munkáját — s a fiú eregette a zseb-kendőket a Floki hengerei közé. Nézte a lányt, ahogy hajladozott a holmi fölött. Tiszta volt és rendes, a harisnyája stoppolt volt alól a sarkánál s ahogy elő-előhajolt, az kilátszott. Két helyen meg végig volt öltve, igen, a szem leszaladhatott s megöltötte. De csinos lába van, szép lába . . . ott a jobbon kicsit cik-cakosan keresztbe s aztán lefelé egy ér fut . . . kéken átüt a vékony harisnyán . . . ki van dagadva . . . igen, ki van dagadva — a lány megérezte a pillantást, megfordult s odanyúlt a lábához.

— Visszér, — mondta s megsimogatta — kicsit visszeres . . . a sok állástól. Most gyűjtök gummiharisnyára, tavasszal együtt lesz a pénz. Attól visszamegy, elhúzódik.

Áron még komédiázott egy ideig, még beszélt, tréfálkozott, de nem bírta. Sok volt.

— Hát én megyek — mondta — köszönöm a szolgálatot.

— Apához nem néz be?

Ó, hogy irtózott volna most odaállni az ágya elé, hallgatni, hogy jaj, öregszem, jaj, gyengülök, szegény Éva, hogy kínlódik ez a gyerek, ott egyedül; szegény, jobbat érdemelne, nincs ahova kimozduljon kicsit, jaj így, jaj amúgy — mert ilyenkor már teljesen elhagyta Péterffy Tamást a jókedve, az a derült, erősítő kedélye, amire támaszkodott; az már kiugrott alóla ilyenkor s panaszkodó, hűmgető vénemberré lett.

— Nem, — mondta Áron — most nem tudok bemenni, de holnap, gondolom — s elnézett, ki az utcára.

A lány a fiú fejéhez nyúlt, megfogta s a szemébe nézett. Azután sem eresztette el a fejét; azzal a jóságos, tiszta mozdulattal fogta, amelyikkel egyszer, akkor a miniszterium folyosóján kondoleált.

— Mi baja magának, Áron?

Ó, ha most elkapná a fejét, ezt a kótyagos, mégis hideg fejét, odamelengethetné hozzá, két kedves, okos szemét lecsókolná s . . . de nem! A vasalt ruha nyugalmas tisztaság-szaga áradt a lányból, Áron orrát előntötte annak a másíknak a parfümjé. Polgári szűz — ezt gondolta ebben a pillanatban a lányról, Ghysza mondta ezt egyszer valakire; polgári szűz.

— Mi baja magának? — kérdezte mégegyszer a lány.

— Nekem? Semmi, — hamis nevetéssel mondta, reszelősen — mi bajom volna? — s elnézett a szeméből.

— Hát, — a lány leengedte a két karját — hát akkor jó . . . — Egy percig így álltak s a lány csendesen mondta mégegyszer: — akkor jó. Akinek nincs semmi baja, annak nagyon jó — mosolygott is hozzá, de a szemét lehúnyta cseppet.

Összesen valami két hétig tartott ez a kínlódás. Közben egyszer telefonált Ghysza Uhlenderékhez az órára, hogy estére várják. Áron valamit morgott, hogyha csak lehet s nem ment el. Másnap megbánta,

de most már restelt menni. Újabb három nap múlt el, mikor este hétkor, Pirkauer Tibi órája után kijött a Pirkauer-házból s a Ghysza kis szürke autója épen odakanyarodott.

— Jöjjön, szép ifjú ember, — kiáltott eléje a lány, piros volt a hidegtől s hangosan jókedvű, — gyerünk csak, kapaszkodjék fel. Férfirablás a nyílt utcán, autós női bandita, satöbbi, — kezet nyujtott — nem tudtam, hogy maga ilyen haragtartó.

— Én? Dehogy! Én nem vagyok...

— Jó, jó, hát szent a béke, ne beszéljünk erről, magát most viszem, hozzánk. Tulajdonképen nem érdemli meg, de viszem, mert nem tudom megállani, hogy egy ilyen csacsiság miatt ne láthassa Dolfi bácsit.

— Itt van még?

— Holnap utazik. És ma este nagy murival búcsúztatjuk, Budán egy kocsmában vacsorázunk a stílszerűség kedvéért. Maga velünk jön. Ott lesz az egész díszes társaság.

— Én nem hiányozhatok?

— Úgy van, maga nem hiányozhatik! — feléje fordult s belekiabált a szájába. — Csak ne ágáljon, maga egészen jól érzi magát itt mellettem, ne legyen olyan nagy fiú.

Krohné őszintén megörvendett Áronnak.

— Jó estét, jó estét, hol bujkált ilyen sokáig?

— Tanultam, el voltam foglalva nagyon, el voltam foglalva — és jól érezte magát Joó Áron, ahogy leült közéjük, szembe Ghyszával, a sarokba, a nagy kandalló mellé.

Félnyolc után megjöttek a férfiak. Dolfi bácsi — hatalmas, darab ember, nyírott, deres bajusszal, kicsit himlőhelyes; óriási parolát rázott Áronnal.

— Áhá, ön az, akiről a lány beszélt? Hát mi ujság? — A kandallónak dőlt s a kezét dörzsölte. — Disznó hideg van, azt tudjátok — kicsit maga elé gondolkozott. — Ha Kattowitzban tényleg beüt a sztrájk, felmegy a szén mázsája tíz pengőre, két nap alatt felmegy. Meglátjátok.

Nem lehetett tőle beszélni, ha hallgatott is; hatalmas testével s folyton körbejáró, két élénk szemével ráfeküdt mindenre és maga alá gyűrt minden megmozdulást.

— Hát, hogy megy a klimpirozás? — Áron felé fordult. — Tanulnak a kölykek? Fenét tanulnak, mi? Pénzes kölykök, azt várják, hogy maguktól beléjük megy a tudomány. Azért fizeti a papa a tanítót, mi? Hja, szegény diáknak sose volt fenéig tejfel. Petőfi is sokat éhezett, meg szegény izé is, hogy is hívják, meg mások. Na ja. A fiatalság küzdjön, úgy edződik. Én tizenkétéves koromban megkerestem a kenyeremet, tizenhatéves koromban már leütöttem az ökröt, le. Erőm az volt. Csak fogás az egész. Az ember jól a végén fogja a taglót, — így, felágaskodott — jól, svunggal megcsavarni vállból, mindig vállból — ropogtak az izmai.

Ernesztin néni felkelt, összeszorított szájjal, szó nélkül kisuhogott a szobából. Dolfi bácsi leeresztette az ökleit és jóízű mosollyal utána nézett.

— Nem akartam leütni, — Krohnnének magyarázta, aki rosszalólag csóválta a fejét — Istenemre nem akartam leütni, csak mutatom, hogy hogyan kell... Nincs is tagló nálam, — s keresgélni kezdett a zsebében — mostanában nem hordok magamnál.

Ghyssza hangosan nevetett.

— Na, te kecskebéka, — és a fülét meghuzigálta Dolfi bácsi — te szeszélyzacskó, a lakodalmadra tényleg személyesen leütök egy ökröt.

— Jé, — s Ghyssza összecsapta a kezét — csak nem a vőlegényemre gondol, Dolfi bácsi?

A falak remegtek, ahogy kacagott. — Az már aztán csakugyan ökör legyen a talpán, aki a férjed mer lenni.

Ők ketten nagyon jól mulattak egymással.

Nyolc óraker Krohnné felállott, bocsánatot kért, átöltöznek — eredj te is, Ghyssza — s elmentek. Dolfi bácsi utána nézett.

— Csinos ez a lány, nagyon csinos, nem is tudom, hol szerezted, te Náci.

Krohn Náthán szerényen mosolygott.

Öt perc múlva már elővette az óráját.

— Hogy mi a fenét tudnak annyit öltözni! Én reggel félőtkor kiugrok az ágyból, öt perc múlva marsbereit vagyok. Ez a Ghyssza egy órát tud öltözni, ha nekifog, pedig soha sincs rajta semmi. — S hogy Áron nevetett, hozzáfordult. — Engem nevet? Parasztzsidó vagyok én.

Krohn Náthán mereven nézte a csillárt.

— Jó ember vagyok én, — mondta Dolfi bácsi — Istenemre, nem vagyok rossz ember. Csak a szám nagy. És sokat jártatom, mi? Higyje el, fiatalember, többre tartom magam száz kikeresztelkedettnél, még ha ötven méltóságos is közöttük, akkor is — és a sógorára kacintott.

Krohn Náthán hamuszürkén állott, az asztalnak támaszkodva és az ajka reszketett.

Dolfi bácsi még folytatta volna, de Ghyssza jött frissen és illatosan, halvány banánsárga selyemben, kis csipkegallért, manzsettát viselt s a nyakában egy sor vékony gyöngyöt; nagyon szép volt s mikor látta, hogy nézik, kedves pukedlit csinált körbe. Nevetett. Dolfi bácsi még körüljárta, úgy nézegette.

— De szép vagy, te lány, nagyon szép vagy, Ghyssza. Kár, hogy ilyen csúnya nevet adott az a bolond apád, Ghyssza... Ha anyakönyvvezető volnék, be se írnék ilyeneket, skandalum! Ghyssza, Aglája, Thea, Mercedes, Bea, fuj, Trici, Truci, Cavalal, Cincinanti, Telefor... igazán a kilencvenes években egy mifajta, jól kivakaródzott családnak fényűzés volt, ha Riza lett a lány vagy mondjuk, Malvin. Ma már Theán alul nem adják; na mindegy. Azért mégis szép vagy.

Szép, mi? — Áronnak mondta, Áron meg úgy bámulta, hogy már neveletlenség volt.

Fent a Naphegy-utcai korcsmában találkoztak a többiekkel, a külön teremben. A rendes társaság volt, Pirkauerék, Landauerék, még néhányan, Kaub Ignác egy megfontolt kövéredő úr; Dolfi bácsi üzletfele volt idegen és egy koromfekete, nagyon lefésült, kifogástalan úriember, aki így mutatkozott be Joó Áronnak:

— Doktor Kohányi Gerzson, volt tartalékos császári királyi lovasági hadapród őrmester. Szervusz, kérlekálásson.

Kaub Ignác révén volt valami köze a társasághoz s Krohnékkal, ügylátszik, most találkozott először.

Landauerék Spiegler is hozták. Az orvos Beának magyarázott valamit, valami komplikált dolgot, mert fogpiszkálókkal is kirakta az asztalon s ahogy Ghyssza belépett, olyan feltűnően hagyta abba, hogy a Landauer lány is észrevette. Egyébként szenttelen arca kicsit megrándult s követte a Spiegler tekintetét; megnézte Ghysszát. A lány arcát megcsípte a hideg, a szemei nevettek, gyönyörű volt, ahogy belépett, mindenki nézte. Spiegler magához tért. Nagy buzgósággal folytatni akarta a dolgot.

— Nézze, — mondta — ez itten — s felemelt egy fogpiszkálót, de Landauer Bea félbeszakította.

— Köszönöm, nem érdekel annyira.

A vacsora egyébként vidáman kezdődött, Dolfi bácsi erőseket mondott és sokat nevettek. Kohányi Ghyssza és Pirkauer Elza között ült, folyton beszélt, megszakítás nélkül, teljesen figyelmen kívül hagyva, hogy más is beszél vagy nem. Jórészt harctéri történeteket mondott, némi humorral, de túlzottan nagyhangon. — Mondom a legényemnek, így, kurjantok a bakáimnak, amúgy — apróra leírta az összes harctereket, mindent, hogy löttek ki alóla egymásután tizenkét lovat Limanovánál, hogy dobta vissza a döglött kézigránátokat s több effélet. Már egy kötetre valót mesélt, akkor átszólt Dolfi bácsi az asztalon, de valami roppant ártatlanul:

— Volt ön katona, Kohányi úr?

Kohányi Gerzson meghökkent.

— Ho... hogyne, hiszen...

Dolfi bácsi már végzett a vacsorával és, épen egy rettentő nagy szivart kezelt igen nagy gonddal. Végigroppantotta, megmustrálgatta, megforgatta a világosság felé, végül levágta a végét, kicsit körülforgatta a szájában, elhelyezte és gyufa után nyúlt.

— Hát akkor, — mondta közben — akkor, — meggyújtotta a gyufát s egyet slukkolt — akkor meséljen valami háborús históriát. Az olyan érdekes — közben megnézte a szivart, egyenesen ég-e? A gyufát eldobta, hátradólt.

Kohányi Gerzson vörös lett s valami gorombára állott már a szája, de az öreg olyan bölcs nyugalommal ült vele szemben, az első

pár szippantást élvezve az igazi szivarosok nagy jóérzésével, hogy lehetetlen volt belekötni. Ghysszához fordult és neki kezdett mesélni, csak neki. Táncolni hívta s a leány ment. Kimentek a terembe, ahol cigány és dzseszbend muzsikált felváltva. A leány, mikor felállott, lemosolygott Áronra s a retiküljét odaadta.

— Fogja csak.

Soká jöttek vissza s akkor Spiegler kérte fel. — Csak azért is. — A retikül ottmaradt. Kohányi Pirkauer Elzát vitte. Spiegler aztán a Landauer-leányt, muszájból. S Landauer Beában nem volt annyi erő, hogy ne menjen. De odakint, úgy látszik, összevesztek. Zavartan jöttek vissza, szótlanul. Spiegler most már teljesen odaszegődött Ghyssza mellé s a helyzet egyre fonákabb lett. A három fiatalember a Króhn-leány körül volt. Elza ott statisztált mellette, de Landauer Bea jóformán maga maradt. Áron odament, leült melléje s a Ghyssza retiküljét kitette maga elé az asztalra. Beszélni próbált vele, de a leány rideg volt, bizalmatlan s amúgy is rosszkedvű. Spiegler később odajött megint s táncoltak is egyet-kettőt, de még a keze-lába mozgásán is látszott, hogy únja, hogy vele táncoljon, erőlteti a beszélgetést, a kibékülést s Ghysszát kereste a szemével folyton.

Ghyssza jól mulatott. Táncolt, ivott is egy-egy cseppet.

— Jöjjön Joó Áron, — megfogta a kezét, — ha maga nem hív, én kell hívjam — s húzta kifelé.

— Jaj, — nevetett a fiú s borzasztó módon sajnálta magában önmagát, — nem tudok táncolni, igazán nem tudok.

— Dehogyan, mindenki tud. Így, né . . . lalala, lala, így, lalala — dudolt s léptetni próbálta maga előtt, de Áron ügyetlenkedett.

— Nem tudok na, hiába, ha nem tudok, hát nem tudok.

— Muszáj. Jaj, ne olyan egyenesen, lágyan, graciosusan, így: lalalala, lalali, lalalá.

— Hozzuk be a cigányt — Kohányi rikkantott. — Hozzuk be a cigányt! — S már el is rohant.

A primás, egy kontrás, a kisbögös beódalogtak nagy alázatos vigyorgással, Kohányi Gerzson terelte őket maga előtt.

— Igyatok, füstösök, vakapád! — s poharat adott a kezükbe.

Ghyssza még mindig Áronnal próbálkozott.

— Csárdást talán tudnék . . . — indítványozta Áron — de csak úgy épen, hogy kettőt jobbra, kettőt balra.

Kohányi Gerzson meghallotta.

— Hát, az az igazi! — Eb ura fakó, húzzad füstös, azt, hogy: Nádfedeles kicsi tanyám, leégett a réten, míg virágot szedegettem, bokrétába szépen.

Egyszer csak Ghyssza Kohányival táncolt, Spiegler Elzával, aztán a Landauer-leánnyal, végül átkérte Ghysszát és a két fiúnak minden igyekezete abba merült ki: minél több ideig Ghysszával lenni.

A láрма egyre nagyobb lett, a hangulat emelkedett. Kohányi

egymaga billegett a cigányok előtt, félkeze a tarkóján, a másik a csípőjén s félszemmel leste a hatást.

— Mit szólsz — mondta Króhn Náthán; csillogó szemmel itta magába minden szavát, még mozogta is hozzá a taktust, úgy a széken ülve — mit szólsz ehhez a Kohányi-gyerekekhez, Dolfi? Csuda! Fene-gyerekek, mi? Fene-gyerekek!

Dolfi bácsi vállat vont.

— Mit szóljak? Ha egy keresztény buta, hát rendben van, az elcsúszik. De ha egy zsidó buta, akkor nagyon buta.

Ghyssa odalépett Áronhoz — kicsit mintha be lett volna csípve — poharat adott a kezébe, odasímult egészen, a térde odaért a fiúhoz s koccintott.

— Igya ki. Maga mért nem mulat? Mi? mulasson Joó Áron, mulasson — s hogy jól a szemébe nézett a fiúnak, kicsit még közelebb hajolt — mulasson az én kedvemért, na! súgta s nagy kacagások szalad-gáltak a hangjában — itt lehet mulatni! Ezeken igazán lehet mulatni!

Igaz . . . elnézett magában befelé Joó Áron, igaz, mulatni kellene. Velük, vagy rajtuk, de mulatni. Mulatni! . . . egyszer — mondta Antalffy Dénes azon a régi-régi kolozsvári éjtszakán, — s vén huncut szeme megfátyolosodott belé, míg mondta — egyszer eredj el oda — valahogy így mondta — Budán, a Naphegy-utca tetején van egy kis korcsma, a Kerstl bácsi korcsmája . . . vig cimborákkal, derék fiúkkal eredj el oda, igyál meg egy ital bort . . . vágd a falhoz a poharat . . . aztán gondolj reám, igen, gondolj reám . . .

Bent húzta a cigány, de kintről bezúgott a dzseszbend lármája, a szakszofon közbe-közbesikoltott, a püffedt álnéger dobos rekedten ordította: — egyszer voltam nálatok, nálatok, nálatok, sejhaj csuda — s Kohányi Gerzson hetykén riszálta magát az ajtóban, pattintott az ujjával s csikos szalonnadrágját csapkodta . . . Joó Áron kiitta a bort s letette maga elé a poharat csendesesen . . . Valami csattant! Kohányi Gerzson odavágott egy üveget, odavágta a sarokba, a szilánkok szerte-freccsentek — sejhaj, kicsi nekem ez a ház, kirúgom az oldalát — a cigány boldog alázattal vigyorgott.

A kövér Kaub a válla közé kapta a fejét, úgy pislogott szerte. Landaueréknek láthatólag tetszett a dolog. Pirkauer Elza visított örömben s Krohn Náthán önfeledt elragadtatásában tapsolni kezdett: — bravó, bravó — és Kohányi Gerzson az általános ünneplés szelétől megkótyagosodva hajlongott.

Áron úgy érezte, hogy a bor, amit megivott, szerte szalad az ereiben s megmelegíti. Jól esett. Ghyssa már Elzával sugdosott valamit, aztán Spieglert hallgatta. Áron ivott. Jól esett az ital s töltött össze-vissza, ami a kezeügyébe esett, bort, pezsgőt, konyakot.

Hajnaltól félénnyel felé, mikor felszedelőzködtek, úgy érezte, hogy kicsit beszszelt. Nem nagyon, de érzi az italt. Hanem amint kiléptek az utcára — a tiszta hideg levegő élesen, mozdulat nélkül állott a he-

gyen — elmúlt ez az érzés, annyi maradt, hogy nem fázott. Jó nagyokat szívtak — Króhnné Ghysszát bugyolálta valami kendőbe, Ghyssza kacagva hagyta, tisztán szaladt el a kacagása, mintha gurult volna végig a frissen, kéken foszforeszkáló kora reggelben — és az öregasszony mérgeskedve duruzsolt.

— Így kapni a tüdőgyulladást, gonosz kölyök, ne kacagj, csukd be a szád, az orrodon lélegezzél.

Dolfi bácsi meg azt javasolta, hogy menjenek gyalog egy kicsit.

— Csak itt le, nagyon jó az ilyenkor.

Senki nem ajánlkozott, csak Ghyssza.

— Jöjjön, Áron.

Króhn Náthán elszánta magát. Kohányi mindenáron hozni akarta a cigányt. Csatlakozni akart, de Ghyssza kezét nyújtott.

— Menjen csak, jóéjtszakát — és sarkonfordult.

Négyen elindultak lefelé a ropogó havon. Ghyssza és Áron elől, mögöttük Dolfi bácsi és Króhn Náthán.

Ghyssza belekapaszkodott a fiú karjába s csúszkálni kezdett mellette.

— Ne siessetek, gyerekek, ne siessetek.

Ghyssza és Áron megállt s az öregek — valami üzletet magyarázott Króhn Náthán — eljűk kerültek. Ők ketten szótlánul szembe fordultak. Olyan közel voltak egymáshoz, hogy az orruk majdnem összeért. Valami készült, valami lógott közöttük, valami le akart szakadni . . . akkor a leány hirtelen odakoccintotta a fejét a fiú fejéhez. — Búúú — mondta s egy nevetéssel elvágott mindent.

Króhn Náthán gépiesen hátraszólt :

— Gyertek előre, gyerekek.

Ballagtak lefelé és Joó Áron arra a délutánra gondolt, amikor a Péterffyék öreg barna albumából előkerült az önkéntes fényképe — ki ez? — kérdezte akkor s egy szóra elhitt Péterffy Évinek mindent, hát hogyan és nagy nyugalom áradt el a mellében. S ez a leány? Ez a leány . . . Spieglerrel gyanúsította meg most megint. Spieglerrel, ahogy táncoltak, egymásnak dültek egészen, összeértek, úgy forogtak . . . és Kohányi, az a hülye, úgy bámulta, hogy a szeme majd kiesett s virágot hordott be . . . nem, nem lehet ettől megnyugodni, nem lehet benne megbízni . . . de hiába !

— Min töri a fejét?

— Hát . . . hát hallja ! Mi lesz velünk?

— Hogy-hogy mi lesz velünk — s kicsit megreszketett a leánynak a hangja — hogy-hogy? de már el is odázott mindent, átlépte az egészet — hát az lesz velünk, hogy maga a mi házibóherünk. Tudja mi az? Egy olyan házibóher, akit a jómódú család kitanított, aztán hozzáadják a leányt feleségül, majd maga végez, tudja — gyilkos gúny ömlött a száján — majd kész ember lesz, majd üzletet nyit és feleségül vesz. Nem hiszi?

— Ne tréfáljon — s durván megmarkolta a karját — ne tréfáljon, hallja!

A leány megállott. Eléje állt, két kezével fogta a fiút. Percig álltak így. S nagy, komoly csók esett meg akkor, ott a Naphegy-utca lejtőjén, azon a tiszta hajnalon. Áron karonfogta, egy szót sem szóltak többet. A sarkon állott a Króhnék autója.

— Jaj, gyertek már, az Istenért! — Króhnné kiabált eléjük.

— Én — mondta Áron — én itt mindjárt otthon is vagyok.

— De tessék igazán, majd elviszi az autó, csak nem megy gyalog?

— Ó, hogyne . . .

Nem akart most beülni, szembe a leánnyal, beszélni mindenfélét, közömbös dolgokat, ezekkel. Ghyssza megértette és hálás volt érte. Kezet csókolt a leánynak, amit azelőtt nem szokott volt tenni.

Elment a Horváth-kert előtt. Az alagúton egyedül ment át és lassan osont végig a Lánchídon. Itt már vágott a szél s füttyült a bordák között, meg is állott s felfelé nézett a város felé. A Dunán már teljesen állott a jég s két oldalról beléjeszikráztak az ívlámpák. Állott s nézte.

. . . Meghatódott ettől a csóktól s homályos borzongásokat érzett magában, bizonytalan megilletődést . . . az íze ott volt a száján, üdén és bódító jószagúan és . . . és hiába! . . . a vére szinte a ruhán át lükte-tett . . . finom volt és erős az a csók, amit kapott . . . de boldoggá nem tette . . . nem! Amint nem volt elégedett, nem volt győztesen nyugodt akkor sem, mikor azt a másikat kapta, ott a Nyári színház udvarán, régen, három éve is elmúlt . . . ott a gesztenyével szemben, ahol a tűzoltó állott, cigarettázott, keszeg ember, a vékony cigaretta az ajkához ragasztva kukkra állott a szájában . . . ott a raktárszin sarkában, a gipsz Apolló alatt, attól a másiktól . . . azt is — kapta! Hirtelen és váratlanul kapta . . . s most ez . . . ez a furcsa, szép leány, ez a ragyogó idegen leány . . . szombat van és öt óra lehet mindjárt . . . igen. Mi? Mi van? Hogy szombat? . . . igen . . . miért? s aztán? Szombat, igen . . . és Péterffy Évi most mindjárt lemegy. Reggelit főz, takarít, aztán leszalad a műhelybe, mert szombat van. Péterffy Évi, akinek tiszta kék szeme van . . . olyan nyugodt és jó, mint a Mamukának, aki . . . aki ottmaradt akkor őszön Tordán a bőrdívánnyal, a ripsz garnitúrával . . . a bolond órával . . . és aztán kivitték a Házsongárdi temetőbe, aludni szegény Mamukát, mert nagyon fáradt volt . . . igen, szegény . . . elfáradt . . . szóval, hogy szombat van és Péterffy Évi megy. Most befordul a Gólya-utcába és vászontáskát visz a kezében . . . azt visz, vászontáskát . . . és az ő anyja Bártfán alszik. Ott is szép temető lehet, kedves szép temető . . . — nem, nem vagyok részeg, ha eddig nem voltam, most se vagyok az . . . Apró csillagok színt játszottak a jégen lent, kéket, vöröset, zöldet s a tekintete beleveszett, ahogy nézte . . .

XX.

Ghyssza nagyszobájában ültek, a kertrenyíló sokablakos, hatalmas szobában, ahol először állott szemközt Joó Áron a leánnyal. Itt ültek már kora délután óta és keveset beszéltek.

Három nap telt el attól az éjszakától számítva és Áron úgy vágyott a leány után, úgy szomjazta, olyan elbágyasztó nagy kívánságok égtek benne, hogy szinte nem is volt gondolata ezen a három napon senki másra. De három napig nem jött. Három napig megállotta. Hogy ne rontson rá — valahogy úgy érezte —, hogy ne törjön rá, hogy gondolkozzanak, érezzenek arról a hajnalról, ami ott érte őket a Naphegy-utca alján. Hiszen nincs tisztázva semmi, hiszen nincs rendben semmi, csak... csak mégis minden rendben van!...

Három nap mulva beállított — közben szinte megvékonyodott, vörös volt, míg a kabátját, kalapját levetette s mire felért a lépcsőn, megsáppadt és elfulladt. A keze izzad, úgy érezte s a nadrágjához dörzsölte. Fúj, milyen utálatos lenne így kezét fogni. Jaj Istenem... s köhögött, a hangját próbálta.

A leány úgy fogadta, mint máskor. A sarokban ült a nagy íróasztal mögött és olvasott. A kezét átnyújtotta az asztal felett s futólag rápillantott.

— Azonnal, csak ezt befejezem. Nem haragszik... — s már olvasott tovább — üljön csak le.

Áron megfogta a kezét és megcsókolta. A leány hagyta, de nem vette tudomásul. Ahogy ott ült a könyve fölé hajolva, szép és okos arcával finoman, semmi sem árulta el, hogy ő az, aki három napja hajnalban a Naphegy-utcában szépen és erővel, váratlanul és tüzzel megcsókolta ezt a fiút. Áron nem ezt várta... nem így... és a hideg, ami elfutotta, úgy áradt belőle, hogy a leány felnézett, mosolygott.

— Nagyon érdekes, Jack Londonról... a felesége írta, mindjárt befejezem. Addig felvághatja ezt — és egy könyvet nyújtott át.

Áron fogta a könyvet, leült vele. Forgatta. Nézegette. Franciául volt, nem értette. S szégyelte, hogy nem tud franciául. Miért is nem tud? Hiszen tudhatna. Annak idején be is iratkozott magánórára a hatodikba, de elmaradt, nem érdekelte. Kár. Forgatta a könyvet. Elővette a bicskáját, felcsattantotta és elkezdte nyiszitelni a lapokat.

Igy ültek jó negyedóráig. A fiú már felvágta a könyvet s letette az asztalra. Akkor a leány megint felnézett.

— Mindjárt, mindjárt.

Áron visszaült s nézte.

Hát nem így gondolta el, nem így... A leány letette a könyvet és felmosolygott.

— Nagyon szép, magának is el kell olvasni. Gyönyörű csavargó volt ez. Jack London. Nagyon szerettem, igazán kár érte, mennyit írhatott volna még!... Hát magát mi leli? Mi ujság?

Igy, egészen messziről és idegenül. A fiú úgy ült, mintha fából volna.

— Semmi, semmi ujság. Maga angolul is tud? — s irigyelte.

— Tudok. De nem sokat. Ez magyarul van — s odafricskázott a könyvre — lusta vagyok már tanulni, pedig jó volna eredetiben olvasni. Akármilyen jó fordítás, mégis sokat veszít az ízéből, igaz? Nem lehet épen olyan, mint az eredeti — s egészen picikét ásitott — hideg van?

— Borzalmas — s kinéztek mind a ketten a szürke égre. — Ma reggel harminc fokot is mértek a Dunánál. A Műegyetemnél annyi volt. De itt is van huszonhat.

— Igmádon, vagy hol, valami faluban, falak repedtek meg a hidegtől.

S megint hallgattak. Áron várt. Valamit várt, ha szót nem, hát valami mozdulatot. Jelet, biztatást, valamit, amiről felismerné, de nem.

Igy ültek koradélután óta. Az ég egyre szürkült, már tompán, ölmosan befolyta a szobát, a könyvpalcokat, a kis puffokat, az asztalt s a mindent előntő szürkéségből élesen világított elő a leány profilja. Akkor felállott Áron s odalépett hozzá, megállott előtte. A leány felnézett — ő pedig mondta, de nem tudta pontosan, hogy mit akar:

— Ghyssa! . . .

A leány ekkor belenézett a szemébe.

— Értem — mondta —, mindent értek. Ez a Ghyssa egyébként igen becsületes, rendes hang volt, elég meleg és dallamos. Mondhatnám erre, magának egész egyszerűen és folytatólagosan, hogy: tessék. Aztán megkérdezhetném, hogy miért kellett ezért felállani és idefáradni. Viszont átvehetném a hanglejtést és mondhatnám egy kellemes altvariációval: Áááron! . . . Na de hagyjuk. Nézze kedves Joó Áron, én látom, hogy maga vár valamit. Nagyon jól látom. Hát nézze . . . különben mit magyarázok: amit vár, az nincs.

Szinte durván mondta már ezt, de a fiú a szemét nézte — ahogy ott állott előtte — a nyakát, a vállát, az illatát szívta magába és leterdelt szépen gondolkozás és póz nélkül, a fejét odakoppantotta a szék karfájához.

Ghyssa a fiú karjához nyúlt, pillanatig tanácstalanul körülnézett, aztán felugrott, a hátsó könyvvállvány oldaláról valami gitár-félét akasztott le, szalagok röpdöstek szerte róla — s a fiú nyakába akasztotta.

— Tessék — s kacagott —, Ernesztin néni ajándéka. Ezzel akart szelidségre szoktatni, de az régen volt, azóta már letett róla. Tessék lovagom . . . rajta!

Felült az asztalra, a tenyeréből tölcserít csinált s felkiáltott a plafonra:

— Halló, Kernbeisz úr! lassan indulhat a hold — ezt egy műkedvelő előadáson tanultam, ahol Salgó Bella játszi tündérkét alakított

hatodmagával. Két kis tündérke kitelne az egyik combjából. Na halljuk lovag úr. Majd én elmerengek. — S a karját a feje alá téve, szelíden elnézett.

Áron már felállott. A hangszert letépvé magáról, hátralepett s úgy állott, a nyakánál fogva a gitárt.

A leány leugrott az asztalról.

— Hahó... hahahó! A gitárt földhöz vágni és elrohanni? Az nem új. Regényes, de nem új. Hozzámvágni? Ez új, de kellemetlen. Tegye csak le szépen. Szelíden kicsavarta a kezéből, a fiú hagyta. Pedig milyen jól illett volna magának, nézze — megfogta a két vállánál — nézze, én tudom, hogy mi a baj. Nem vagyok buta. Tudom, hogy maga mit várt. De térdreesni, meg mi, ezzel Pirkauer Elzánál lehetnek sikerei, neki van érzéke az efféléhez. Nana, tudom, hogy ez szép, ez kedves. Elképzelem magát, ahogy szépen letérdelve a szívét átnyújtja — körülötte piros ornamentációk — és a hátából egy égő kard markolata áll ki... előtte egy cserép lilium — ez volnék én — s körben a felírás *ex libris* Krohn Ghyssa... gyönyörű, de nem értem... nana... még a végén sírni fog. Nem, nem engedem el, üljön le szépen, ide üljön — s a nagy karosszékre erőszakolta a fiút, eléje ült az asztalra. — Nézze csak, nézze beszéljünk komolyan, tényleg. Mi történt? Azután — nem merte folytatni s a hangja gúnyos csengése megenyhült, ahogy mondta: — azután maga három napig tartogatta magát... tartogatta, tartalékolta szép, nagy, meleg érzéseit, felrakta halomra s elhozta ide, hogy átadja. A folytatást akarta és nem találta meg a partnert. — Amint beszélt, elragadta a saját mondanivalójának friss acélos éle s cinikus lett megint, egyre kíméletlenebb: — mert én nem vagyok partner ehhez és ez nem egy folytatásos dolog. A fiatal zongoramester és az izraelita származású várkisasszony... kicsit avult romantika, no de mindegy, nem erről van szó. Arról van szó, hogy jöjjünk tisztába a dologgal: nincs folytatás. Nincs!

— De én... — s a keze után nyúlt a fiú, kinlódva — én...

— Maga szeret engem. Jó, tudom, én is szeretem magát, maga nagyon kedves, jó fiú.

— De én...

— Maga feleségül vesz engem. Igaz? Nem, nem hagyom beszélni, beszélő kedvem van, eleget hallgattam, miért nem beszélt addig. Maga feleségül vesz engem, ez nagyon szép. De legalább is furcsa, nem?

— De Ghyssa! Én...

— Maga feleségül vesz egy szál szoknyában. Igaz? Ezt akarta mondani, gondolom ugyanezekkel a szavakkal. Maga megvív a pokol minden sárkányával, elragad engem kisdud paradicsomába, testével fedez a zord szülők dühe ellenében és dringend beszerez egy gyorsfűzőt. Szt... csitt... — már egészen besötétedett, csak a hó világított be a szobába bizonytalan kékes derengéssel, a tűz leégett már s a parázs bágyadt vörösen villogott elé, hangtalanul — pszt, csitt... csöndesen

Áronka . . . buta Áronka . . . jó fiú, kedves fiú Áronka, hóbortos bolond. És én a másik bolond . . . két bolond . . . — cseppet előrehajolt, lábával hozzáért a gitárhoz s az végigzuhan a szőnyegen, elterült a hátán, a húrjai komoly, méla zsongással búgtak össze a csendben — bizony . . . — mondta Krohn Ghyssa — bizony . . . — de nagyon halkán mondta, a feje odaesett a Joó Áron vállára s görcsös nagy zokogásba kezdett.

A fiú lehúzta magához s odasimult hozzá, simogatta a haját, a fejét végig, végig s morgott neki apró értelmetlen zümmögéseket, mint egy gyereknek . . . ó Istenem, hiszen, ha sír . . . ha már sír — s így ültek sokáig.

— Kisírtam magam — mondta Ghyssa — és jó volt. Hát igen, furcsa. Nem furcsa? És most engedjen csak. Gyujtson világot. De igen, gyujtson.

Belepislogtak a hidegen felvágódó fénybe, a leány megtörölte a szemét s mosolygott.

— Csúnya vagyok? Ki vagyok bögve. Hallgasson ide Áron : most menjen el szépen s míg nem hívom, ne jöjjön. Vagy két hétig. Majd én hívom, akkor jöjjön. De így akarom, na ! Higye el, nem akarok rosszat. Na, menjen szépen.

Hosszú kézcsokkal búcsúzott, de mikor meg akarta csókolni a leány, ő egy lépést hátrált.

— Na, menjen szépen.

S Áron elment. Jó érzésekkel ment el, nagy, erős melegségek lüktettek a szívében és biztosnak érezte a maga dolgát, holnap hívní fog . . . vagy holnapután, egész biztosan — s nem voltak céljai, tervei, szándékai. Nem látta tisztán az egészet. Csak a testét kívánta vissza, vissza a magáéhoz, hogy érezze, a fejét, hogy simogassa, az illatát, azt kívánta s úgy tele volt a maga érzéseivel, hogy végtelenül egyedül-lévőnek, rettentő bután társtalannak érezte magát ezen a téli estén . . . Barátok után vágyott . . . ó, nem hogy elmesélje, hogy valamit még csak sejtessen is á . . . de, hogy legalább azokat hallja s beszéljen vidám dolgokról, kedves dolgokról, elégedetten és jókedvűen . . . Elindult a Tavaszmező-utca felé, hogy felnéz a fiúkhoz. Útközben vacsorát vett, darab kolbászt, felvágottat . . . teájuk lesz a fiúknak . . . s majd diskurálnak.

— Kérem — hallotta félfüllel, miközben a vacsoráját mérték. A hentes beszélte valakinek : — kérem megfagyott. Egyszerűen megfagyott. Egy raktári munkásnak a felesége. Zelenkovics Lajosné, a feleségem ismerte. Kiment kérem hajnalban három órakor, úgy volt, hogy egy mázsát kap minden ember. Valaki adott öt vagón szenet a szegénységnek, hogy osszák ki, hát úgy volt, hogy reggel kilenckor kezdődik az osztás. Ez a Csiza, ez a rendőr, ez ott volt, azt mondja, reggel hatkor már volt vagy háromezer ember. Kérem, tessék kiszámítani. Ötvagón, az négyszáz mázsá, szóval négyszáz ember. És reggel hatkor már voltak

háromezren. Hét után az asszonyok megrohmozták a vagonokat. Kilenc órára összekaparták a szénnek még a nyomát is, még az árnyékát is, de még a vagonát is szétszedték. Zelenkovicsné meg megfagyott. Mire a mentők bevitték, fuccs. Teccik hinni, hogy segített neki valaki? Á! Megvadultak kérem a népek, megvadultak, ez a rendőr azt mondja, úgy lesték az asszonyt, mikor ejti el a zsákját, hopp! már rajta voltak, mint az állatok, kérem, nem is csoda! Szegény asszony várandós volt az ötödikkal. Tegnapelőtt vitetett át neki levest a feleségem.

Áron félfüllel hallotta is, meg nem is. Inkább nem. A maga örömét babusgatta, melengette s nem tudta most felfogni más emberek dolgait. Zsebrevágta a csomagját és dudorászva szaladt tovább.

Alig várta, hogy felérjen, négy lépcsőt ugrott egyszerre s be-
robbant a szobába, mint a fergeteg.

— Szervusztok, betyárok!

Koncz Eleket találta, a két Bándyt s Füle Antalt. A kályha körül álltak — Koncz Elek ült egy alacsony széken — s a rozoga vasalkotmányban gyenge kis tűz pislákol.

Bándy Bandi mesélt valamit s hogy bejött, odaintették.

— Hát — mondta a fiú — a rendőröket egyszerűen elseperték. El-se-per-ték! Csupa asszony, meg gyerek volt, alig egy-egy férfi, azok is rokkant koldusok, vagy öregek, féllábúak, félkezűek. Barátom, őrijtő volt, őrijtő! . . . négyen-öten állottak össze egy-egy zsák szénre . . . egy félkezű, egy lábatlan, egy idegsokkos . . . vitték a zsákot, húzták, taszították egymást . . . az asszonyok ordítottak, a gyerekek visítottak, a mentőautó minden tíz percben jött és vitte az embereket. A rendőrök is kidőltek, egynek elfagyott a füle, meg az orra . . . Te! Már egy szem szén nem volt, egyetlen porszem se és nem mozdultak, nem mozdultak az Istennek sem, álltak barátom és lesték a csudát. Már az ajtókat is leszaggatták a vagonokról, egy öregasszonyt letapodtak, én már láttam, hogy nem kapok, csak álltam ott, néztem. Rettenetes volt, rettenetes!

— Mi az — mondta Áron — az a szénügy? Hallottam harangozni valamit.

Pillanatig csend lett s a csenden át szembenéztek. Olyan nyugodt és biztosságos volt a hangja — és zsíros kis csomagját bontogatta az asztalon.

— A hentes mesélt valamit — folytatta zavartalanul — valami szénügyet.

Azok négyen ott a kályha körül sötétek voltak és a gond körülfogta őket. A maguk gondja s a másoké! Kis idegenség feküdt köztük s a fiú közt.

Koncz Elek átszólt:

— Króhnéknak van szenük?

— Van — mondta Áron bambán.

— Na, hál' Istennek, nyugodt éjtszakám lesz.

A fiúk nevettek kicsit. Áron a papírjait döfködté és bánta, hogy idejött. Sírni tudott volna dühében.

XXI.

Napok teltek és Ghyssa nem hívta. Áron bízva és egyre erősebb vágyakozással járkált a dolgai után s várt. Péterffyékhez nem ment, inkább a fiúkhöz néha. Végre egyszer estefelé, mikor órát adott Uhlendernél, telefonált. Óra után menjen hozzájuk — mondta a leány — s egyébként hogy van? Jól? Rendben van, a viszontlátásra . . . Mint egy idegen. S ez lehütötte Áront nagyon. De hát Istenem, mi is történjék a telefonban. Elvégre ő is csak azt mondta — kezeit csókolom, igen, elmegyek, köszönöm jól, semmi különös, hát maga? kezeit csókolom, viszontlátásra. És félt, hogy a személyes találkozásuk is csak ilyen lesz.

Hét óra után ért le a Króhn-villába. A leány ott ült a szobájában s a bélyegeit rendezgette; bélyegeket is gyűjtött, de csak ötlet-szerűleg. Néha két-három hétig szenvedélyes bélyegyűjtő volt, aztán félévig nem törődött vele.

Kezet fogtak.

— Isten hozta. Na hagyja — s elhúzta a kezét — üljön le, hideg van, mi? Nézze, kaptam egy sasos Guatemalát és a mérég öl meg, csonka. Jaj, így nem látni szabad szemmel, nem lehet észrevenni — s odatolta a nagyítót — de azért mégse hibátlan, becsapott vele az a gazember Rochvitz. Most már hiába viszem vissza, azt mondja, hogy én csináltam. Különben is a hiúságom nem engedi, a bélyegyűjtői büszkeségem, hogy beismerjem ezt a csacsiságot.

Félredobta az albumot.

— Áron, magát ezennel tisztelettel és családom nevében, sőt képviselőtében meghívom hozzánk karácsony estére. Azért mondom már most, nehogy eligerkezzen valahova, különben is roppant szép és tanul-ságos dolog egy lipótvárosi karácsony este. Szegény jó öregem, a régi széderek minden méltóságát és báját átplántálta a karácsony estére. Szóval maga velünk karácsonyozik az idén.

Króhnné benyitott.

— Á, jó estét, jó estét, csak hogy magát is látni — Ghysszához fordult — a papa még mindig nincs itthon.

Ghyssa vállat vont, de megsimogatta az öregasszonyt.

— Még korán van.

— Nem kellene telefonálni?

— Ugyan mama!

— Ja, kérem — mondta Króhnné Áronnak — nem tudom, szólt-e már Ghyssa, karácsony estére szívesen látjuk, feltétlenül.

— Ó köszönöm, már mondta, nagyon szépen köszönöm.

— Mondtam már és a tisztelt úr volt szíves elfogadni.

Króhnné elment.

Még két hét volt karácsonyig és ezalatt a két hét alatt majd mindennap találkoztak, de Ghyssza még arra sem adott alkalmat, hogy kezét csókolhasson, hogy végre megkérdezze : hát mi lesz? Mit gondol, hogy gondolja? Hát pulikutya vagyok én, vagy mi az Isten csudája? Ahogy százszor megfogalmazta magányos mérgében, hogy egyszerűen ráront és kényszeríti, hogy tisztázzák a dolgokat — erre sose került sor. A leány ügyesebb volt, ravaszabb és finomabb is. Egy-egy induló vihart egy odavetett mondattal, egy mozdulattal kikerült és úgy beléjefagyasztotta, hogy az ki nem törhetett. Négy-öt nap alatt a külső érintkezésben szinte teljesen helyreállította a régi baráti viszonyt közöttük. És Joó Áron, ha egy-egy este megint vereséggel hagyta ott a Króhnné villát, elfulladás dühével szidta a maga tehetetlenségét, ügyetlenségét.

Egyszer egy este Spieglerrel találkozott a hallban. Az orvos zavart volt, ahogy szembejött, piros lett és a szájaszéle reszketett.

— Jó estét, izé úr — fölényelmondta, szándékkal kellemetlenkedett s nem talált bele a kabátjába, amit a szobaleány tartott a háta megett. — Köszönöm, köszönöm — kezét fogott Áronnal — na hogy van kérem, hogy van? Rég nem láttam. — Borravalót adott a leánynak s kifordult az ajtón.

Rettentő dühök kavargtak a fiúban, miközben felszaladt a lépcsőn. — Hát ez a zsidó is idejár — így mondta most magában — ez a zsidó, így gondolt rá és jól esett szinte kimondani : ez a zsidó!... Nahát most aztán... most aztán!...

Ghyssza felugrott az asztal mellől, eléje futott kacagva s az öröm olyan őszinte és olyan pajtási volt, ami végigszaladt az arcán, hogy már ez magában véve levette egy kicsit a lábáról a fiút.

— Jó, hogy jön, hallgasson ide. Jöjjön csak — s lenyomta egy székbe, cigarettát adott — képzelje — és alig fért már meg benne a mondanivaló — képzelje a Spiegler... És nevetett hangosan, olyan csalogató jóízűen, hogy vele kellett nevetni. — Képzelje a Spiegler... de várjon, elmondom előlről... nahát! Szóval a doktor bácsi beállít ma délután, beszél színházról, pletykákról, kórházi ügyekről, egyszerre csak azt mondja, de így : — s utánozta a doktor kicsit éneklő hangját, az arcát is felfújva. — Így né : kérem, Ghyssza, egy pár komoly szavam volna magához. Halljuk, mondom. Kérem, mondja, ne csináljon ebből is tréfát, mint minden egyébből. Igen is, tanító bácsi. Nézze, Ghyssza mondja ő, ne játssza itt nekem a gyereket. És különben is tudom, hogy a maga minden szeszélyes bolondériája mögött egy érző szív dobog. Így! Nem nagyszerű? Azt mondta, komoly vonzalommal viseltetik irányomba — így mondta — és meg tudná osztani velem az életét. Na! Hát kedves Spiegler Ede, mondom neki, maga nekem nagyon szimpatikus, de az életét csak ne ossza meg velem, fogyassza el egyedül, vagy adjon belőle másnak. Szóval nem kellek magának! Felugrott, kihúzta magát, nézze így : szóval nem kellek magának! Akkor

láttam, hogy kis pocakja van, kis gömbölyű pocakja. Ilyen fiatal-embernek! És a mellényén nyitva van a legalsó gomb. Nézze, mondom neki, kedves Spiegler, mielőtt a tört a szívembe döfné, gombolja be a mellényét, mert nevetheznékem van. Ha azt látta volna. Elrohant. De azért köszönt. Mert úri fiú. Kezeit csókolom és elrohant.

— Találkoztunk lent.

— Igen? Nagyszerű, hát mit szól? — és a szeméit törölte, úgy kacagott.

Áron vele kacagott — hogy gombolja be... — ó be jól esett... a vetélytárs! Így kivágódott, hát hogyne, nagyszerű dolog, kitűnő... és Ghysszán látszott, hogy az egészet nem a szerelmes férfinak mondja, «a másíknak» ugratásképen, hanem csak elmondta, mint egy jó esetet.

Mikor elment, már dühös volt megint. Nem kellett volna meghallgatnia a leányt. Inkább... inkább meg kellett volna ütnie! — Érezte, hogy a maguk dolgát úgy belepi az apró pajtáskodás, hogy alatta aztán elposványosodik minden. Pedig kívánta a leányt! Kívánta a csókját, a teste melegét, kívánta, hogy odasímuljon, mint akkor, azon az estén, ott a nagy karszékben, amikor a könnyeit az arcára potyogtatta... Miért sírt? Inkább sírjon, sírjon, de kerüljön közöttük dülőre ez a dolog. Mi lesz a vége!...

És résen volt állandóan, leste, hogy hol lehet belekapni — tudta már, megsértenie nem szabad, nem, csak úgy nekiesni nem szabad; lesben állt és közben érezte, a leány egy-egy apró szemevillanásán kiérzett, hogy védekeznek. Nem engedi a közelébe! Nem dolgozott avult trükkökkel — hiszen tehette volna, hogy kerüli négy szemközt — de nem. Egész délutánokra bezárkóztak a nagyszobába és még sem tudott a közelébe férközni. Fárasztó volt.

A Króhn-házon egyébként is valami idegesítő aggodalom feküdt. Valami bizonytalanság imbolygott szerte s Áron is meg kellett érezze. Króhn Náthán szótalan volt, elgondolkozó és ha szóltak hozzá — akár a felesége is — felijedve, durván, röviden pattogott oda. Az asszony sokszor sírt. Minden apropó nélkül.

— Nekem ne telefonáljatok folyton, érted? — ezzel rontott be egy este Króhn Náthán — ki hallott ilyent! — rikácsolt magánkívül — ne félj — a feleségére ordított és lila volt a méregtől — ne félj, nem ölöm meg magam.

— De Náthán!...

— Mit Náthán, Náthán! .. — zavartan kezét fogott Áronnal — ezek az asszonyok hehehe...

Egy délután aztán Ghyssza megmondta Áronnak.

— Kicsit tönkre fogunk menni. Mit szól hozzá? — s erősen a szemé közé nézett — erről persze a világon senkinek sem szabad tudni. De senkinek!

— Ugyan...

— Na, jójő, csak mondom. Nem szabad kipattanni a dolognak

idő előtt. Az öreg elspekulálta magát és most kapkod fűhöz-fához. Lehet, hogy talpra áll, az öreg nagyon ügyes. Már jó féleve takargatja, Dolfi bácsi is azért volt itt és paktáltak azzal a Kaubbal, emlékszik? Én magam sem tudtam még akkor. Mit szól hozzá?

— Hát Istenem...

Nem fogta fel egészen a dolgot és nem lepődött meg. A leány érezte ezt.

— Maga ezt nem érti, úgy-e? — Kicsit elgondolkozott. — Nagy dolog ez. Nem krajcárokról van szó.

— Nekem nehéz fejem van ehhez.

— És még sok egyébhez — nem tudta elengedni ezt a kínálkozó vágást — de azért nem kell elvörösödni. Megvallom, én sem értek az üzlethez. Igazán. Hát hagyjuk ezt. Nem szabad szólania senkinek.

(Folyt. köv).

Török Sándor.

TAVASZ FELÉ.

Még barna fent az erdő bársonya,
De már a szél nem zúgni jár oda,
Finom ütemmel lengi, zsongja át,
Próbálja rajt' az élet nászdalát.

A csók bűvös varázsa szerte száll...
Amerre ifjú még az élet,
A szem soká egymásba mélyed...
— Új fészket rak a gerle pár.

S felzeng a csók-szonáta újra tm
Az erdő-hegedű gally-húrjain!
A föld figyel és lázban megremeg...
Megérik ezt a lények, emberek.

Az élet kulcsa lesz a csók.
Forgatják gyors tündérkacsók.
A kincsek tára megnylik,
Ha elhat a csók a szívig.

S míg ajk ajakra boldogan tapad,
Új élet ébred, új virág fakad.

Réz Gyula.